

Asia: VN/506/2021

Hallituksen esitys laiksi energiaintensiivisten yritysten sähköistämistuesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Elinkeinoelämän keskusliitto EK on sitoutunut EU:n ja Suomen ilmastotavoitteisiin, ja näkee sähköistymisen hiilineutraalin talouden keskiössä. Siksi EK pitää erittäin hyvänä, että energiaintensiivisille yrityksille luodaan uusi sähköistämistukijärjestelmä. On myöskin hyvä, että järjestelmä noudattaa pitkälti EU:n komission päästökauppaa koskevaa valtioneuvoston ohjeistusta. Päästökaupan kustannusta siirtyy sähkön hintaan, ja tämä vaikutus on merkittävä erityisesti sähköintensiivisillä vientiteollisuuden toimialoilla.

Sähköistämistuen tulisi olla komission salliman enimmäismäärän suuruinen

Komission päästökauppaa koskevilla valtiontukisäännöissä tuen enimmäismäärä lasketaan yhtälöllä, jossa mukana on mm. päästöoikeuden hinta ja sähkönkulutus tai tuotantomäärä. Komissio vähentää laskennallista tukea erityisellä tuki-intensiteettikerroimella 0,75. Myös Suomen kansallisessa sähköistämistuessa pitäisi käyttää samaa tuki-intensiteettikerrointa, eikä hallituksen esityksessä mainittua arvoa 0,25. Lisäksi hallituksen esityksessä maksimituki on rajattu 150 miljoonaan euroon vuodessa, jolloin tuki-intensiteetti pienenee entisestään, kun odotettavissa on päästöoikeuden hinnan nousua nykyisestä noin 50 euron hinnasta. Viime kaudella esimerkiksi Saksassa, Hollannissa ja Norjassa tuki-intensiteetti oli komission sallima 0,75, ja Suomessa se oli 0,375. Nyt siis tuki alenee vielä tästäkin aiheuttaen kilpailuhaittaa suomalaisille sähköintensiivisille yrityksille EU:n ulkopuolisten maiden lisäksi EU:n sisämarkkinalla. Suomen vuosittain saamat päästökauppatulot riittäisivät komission sallimaan enimmäistukeen. Lisäksi päästökaupan uudistamishdotuksessa 14.7 komissio vaatii näiden tulojen käyttöä ilmastotoimiin 100 %:sti.

Tuen saannille mahdollisimman joustavat ehdot - tuen piiristä puuttuu toimialoja

EK pitää hyvänä hallituksen esityksessä olevaa joustavaa määritelmää kehittämistoimista, jotka ovat tuen saannin ehtona. Samoin hyvin toimivalta vaikuttaa se, että kehittämistoimia voidaan tehdä ajallisesti useamman vuoden aikana, vaikka itse tuen maksatuskausi on vuoden mittainen. Tuen ehdollisuus kannustaa investoimaan hiilineutraaliin tuotantoon, energiatehokkuuteen ja hiilineutraalin sähkön käyttöön. Sähköistämistukilain perusteluissa tulisi mainita, että tuki ei ole tarkoitettu sähköntuotantotueksi, eikä sen pidä aiheuttaa häiriötä sähkömarkkinoiden toimivuuteen.

On hyvä, että komission ohjeistuksessa on hyväksytty uusia tukikelpoisia toimialoja, mutta ongelmallista on, että tiettyjä toimialoja on pudotettu hyväksytyjen luettelosta pois. Putoaminen pois sähköistämistuen piiristä vaikeuttaa hiilineutraalien investointien tekemistä ja hidastaa sähköistymistä näillä toimialoilla. Nämä toimialat tulisikin sisällyttää kansallisen tuen piiriin.

Kunnioitavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Petri Vuorio

Johtaja, yrittäjyys- ja elinkeinopolitiikka

Vuorio Petri
Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Ruohomäki Kati
Elinkeinoelämän keskusliitto EK